

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Dificultățile la care gestiunea de afaceri a dat loc în dreptul internațional privat, de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de apel din Galați, s. I : Gh. Mârzescu și alții cu *Sevastița Mârzescu*.

Curtea de apel din Craiova, s. II : *Epitropia Bisericeii Sf. Nicolae cu Moștenitorii defunctului I. N. Titulescu*.

Dificultățile la care gestiunea de afaceri a dat loc în dreptul internațional privat.

Se poate întâmpla ca quasi-contractul de gestiune de afaceri să se fi format și să fie menit ași produce efectele sale în altă țară de cât aceea la care aparțin părțile ; și în asemenea caz, naște întrebarea : care este legea după care se vor aprecia condițiile intrenseci de validitate și efectele acestui quasi-contract ?

Intâi și intâi, în cât privește capacitatea garantului, ea va fi cârmuită în principiu de legea sa personală, care va decide dacă el era capabil de a se obliga, dacă, fiind vorba de o femeie măritată, ea avea sau nu avea nevoie de autorizarea bărbatului, etc.

Este, în adevăr, aproape generalmente admis, de și chestiunea este controversată, și de și art. 2 din Codul civil nu se ocupă de cât de Români aflători în străinătate, că străinii ce se găsesc pe teritoriul nostru, sunt supuși, în cât privește capacitatea lor, legilor națiunii lor respective, aceasta fiind o reciprocitate logică întemeiată pe dreptul internațional. «Starea și capacitatea unei persoane, dice o rezoluție votată de Institutul de drept internațional, la Oxford, în anul 1880, sunt

cârmuite de legile la care ea aparține prin naționalitatea sa (!).

Aceiaș controversă care s'a produs în Franția, există și în alte țări, de exemplu : în Rusia, în Austria, în Olanda, etc.

Sunt însă legislațiunii care curmă controversa în sensul personalității statutului. Art. 6 și 8 din Codul italian (disp. preliminare) sunt redactate în acest sens.

Art. 10 din legea federală de la 22 Iunie 1881, asupra capacității civile, prevede de asemenea că : «capacitatea civilă a străinilor se determină de legea țării căreia ei aparțin. Cu toate acestea, străinul care ar avea capacitatea civilă după legea elvețiană, se obligă în mod valid prin angajamentele ce el ar contracta în Elveția, chiar dacă n'ar avea această capacitate după legea țării sale». Art. 822 din Codul obligațiilor de la 14 Iunie 1881 mai repetă încă o dată aceiaș dispoziție în privința capacității de a se obliga prin polițe sau cambii (*Wechsel, cambiale*), dispoziție care există și în § 84 a legii generale germane asupra cambiilor (*Allgemeine deutsche Wechsel-Ordnung*).

Art. 7 din legea de la 18 August 1896, prin care se introduce noul Cod civil în toată Germania

(1) Veți Asser et River, *Schets van het international Privat regt.*, p. 53, ad notam, a trad. Schina. A. G. Heffter, *Das europäische Völkerrecht der Gegenwart*, § 38. Mommsen, *Archiv für civilistische Praxis*, tom. 61, p. 152 urm. Bar, *Rechts Encyclopedie (Holtzendorff)*, p. 686 urm. Mancini, *Della nazionalità come fondamento dell diritto delle genti* (1851). Esperson, *Il principio di nazionalità applicato alle relazioni civili internazionali* (Pavia, 1868). P. Fiore, *Delle aggregazioni legittime secondo il diritto internazionale. Essame critico del principio di nazionalità* (Turino, 1879). Laurent, *Dr. international*, II, 45 urm. Acolas, *Man. de dr. civil*, III, p. 950. N. Basilescu, *Du conflit des lois en matière de succession* (thesa p. doctorat, Paris, 1884). Pand. fr., t. III, V° *Adoption*, 725 urm. și t. IV, V° *Gestion d'affaires*, 433 urm. Despagnet, *Pr. de droit international* (ed. a 3-a, 1899), p. 464 urm. Vincent et Pénaud, *Dictionn. de dr. intern. privé*, V° *Etat et Capacité*, 12. Marcel Planiol, *Tr. élément. de dr. civil* (Paris, 1900), I, 174, p. 73. Louis Durand, *Dr. internat.* (Paris, 1844), p. 235 urm. A. Weiss, *Tr. élém. de dr. internat. privé* (Paris, 1890), p. 273 urm., etc., etc. Acest din urmă autor arată foarte bine cele trei sisteme care s'au propus în această privință.

(*Einführungsgesetz*), prevede tot ast-fel ca capacitatea de a contracta a unei persoane se judecă după legile Statului la care aparține acea persoană⁽²⁾; ear art. 14 din aceeași lege prevede că relațiile juridice personale ale soților germani între ei, se judecă după legea germană, chiar dacă soții își au domiciliul în străinătate»⁽³⁾.

În fine, nu trebuie să uităm art. 25 din aceeași lege, care curmă într'un mod fericit controversa ce există în privința moștenirilor, declarând, fără a distinge între mobile și imobile, că: «succesiunea străinului domiciliat în momentul morții sale în Germania, se regulează după legile Statului căruia el aparține în acel moment»⁽⁴⁾. Acest text nu face, de altminterlea, de cât să consacre doctrina admisă de art. 8 din Codul italian (disp. preliminar.) și sprijinită de autori⁽⁵⁾.

Așa dar, legile de statut personal urmăresc pe străini în România, cu restricțiunea însă ca ele să nu fie contrare legilor de ordine publică și bunelor moravuri ale țării noastre⁽⁶⁾.

Art. 30 din legea suscitată germană, promulgată la 18 August 1896, prevede anume că

(2) *Die Geschäftsfähigkeit einer Person wird nach den Gesetzen des Staates beurtheilt, dem die Person angehört.*

(3) «*Die persönlichen Rechtsbeziehungen deutscher Ehegatten zu einander werden nach den deutschen Gesetzen beurtheilt, auch wenn die Ehegatten ihren Wohnsitz im Auslande haben.*»

(4) «*Ein Ausländer, der zu Zeit seines Todes seinen Wohnsitz im Inlande hatte, wird nach den Gesetzen des Staates beerbt, dem er zu Zeit seines Todes angehört.*»

(5) Veđi între alții, Mittermaier, *Deutsches Recht*, § 32; Wächter, Schöffner, Helffeld, Glück, Puffendorf, Mühlbruch, Göschen, etc.; la acești autori trebuie să adăugăm Savigny (*op. cit.*, VIII, § 375 urm.), Arntz (I, 72), E. Dubois, Antoine, Louis Renault, A. Weiss, Louis Durand, N. Basilescu, C. N. Buzdugan, etc.

La noi, în lipsa unui atare text, și față cu art. 2 din C. C., s'a decis că moștenirea mobilă a străinului se regulează după legile și de către autoritățile sale respective (Cpr. Trib. Corbeil și *Pand. Périod.* 98. 5. 14 și D. P. 98. 2. 237; C. Paris, D. P. 900. 1. 46), pe când acea imobilă se regulează după legile române, în cât vor exista atâtea moșteniri câte teritorii vor fi în care se găsec imobile de ale defunctului, conform vechei regule: *Quot sunt bona diversis territoris obnoxia totidem patrimonia intelliguntur*. Cpr. C. București, *Curierul Judiciar* din 1893, No. 40 și *Dreptul* din 1892, No. 76.

Acest sistem nelogic este admis și în Austria, prin art. 300 din Codul civil, reproduc în art. 396 din Codul Calimach, care consacră teoria statutelor cu vechea sa rigoare. Este însă de observat că acest Cod nu împinge realismul statutului așa de departe ca alte legislațiuni (v. de ex. Codul Maximilian al Bavariei din 1753, § 17, partea III, capit. 2, care supune legei situațiunei nu numai imobilele, dar și mobilele defunctului), de oare ce capacitatea de a moșteni se regulează, în Austria, după statutul personal aceluși chemat la moștenire. Aceasta este un pas timid afară din tradiție, zice Laurent (*Droit international*, II, 127).

(6) Cpr. Trib. Covurlui, 1 maiu 1897. *Curierul Judiciar* din 1897, No. 23. Trib. Ilfov, *Curierul Judiciar* din 1894, No. 33. Asser et Rivier, *op. cit.*, 25, p. 58 a trad. Schina și art. 12 Cod. italian (disp. preliminar.). Laurent, *op. cit.* II, 52 și 185 urm.

o lege străină nu este aplicabilă în Germania întru cât aplicarea ei ar fi contrară bunelor moravuri sau scopului urmărit de o lege germană⁽⁷⁾.

«Nici într'un caz, zice rezoluția votată de Institutul de drept internațional din Oxford, în anul 1880, legile unui Stat nu vor putea dobândi recunoaștere și efecte pe teritoriul unui alt Stat, dacă sunt în opoziție cu dreptul public sau cu ordinea publică»⁽⁸⁾.

Ast-fel, de și Codul austriac permite cercetarea paternității (art. 63), totuși, un Austriac n'ar putea să dovedească paternitatea sa naturală în România, pentru că legiutorul nostru, ca și acel francez, oprește cercetarea paternității din considerațiunii de ordine publică (art. 307)⁽⁹⁾.

Tot pentru aceleași motive, trebuie să decidem că nu s'ar putea aduce la îndeplinire în țara noastră o hotărîre străină care ar admite constrângerea corporală contra debitorului (cpr. L. din 12 Sept. 1864 neabrogată, însă căzută în desuetudine) sau indisolubilitatea căsătoriei în privința unui român, ori care ar consacra poligamia, etc.⁽¹⁰⁾.

Curtea din Galați a mai admis încă o excepție punând în principiu că, de și legile relative la capacitate urmăresc pe străini ori unde s'ar afla, această regulă nu poate însă fi invocată de străini, de câte ori ei aflându-se în țară streină, contractează cu un pământean, fără a'și arăta starea lor civilă, inducând ast-fel în eroare asupra capacității lor pe cea-laltă parte contractantă, care fiind în țara sa, nu este ținută a cunoaște de cât legile țării sale⁽¹¹⁾.

Părerea lui Merlin și a lui Savigny, admisă altă dată în dreptul vechiu fr., admisă și astăzi în unele legislațiuni străine, de ex. în Anglia, în America de nord, în Germania, cel puțin până la aplicarea noului Cod civil (1 Ianuarie 1900), în Austria⁽¹²⁾, etc., după care capacitatea și starea

(7) «*Die Anwendung eines ausländischen Gesetzes ist ausgeschlossen, wenn die Anwendung gegen die guten Sitten oder gegen den Zweck eines deutschen Gesetzes verstossen würde.*»

(8) Veđi Asser et Rivier, *op. cit.*, p. 59, *ad notam*.

(9) Cpr. C. București și Cas. rom., afacere în care am luat noi înșine parte ca avocat, împreună cu alți distinși colegi ai baroului bucureștean, precum d-nii B. M. Missir, T. Majorescu, Tache Giani, M. Korné, Protopopescu Pache, etc., Veđi *Dreptul* din 1893, No. 11 și din 1894. No. 4. *Curierul Jud.* din 1893, No. 40 și din 1894 No. 2. Cpr. C. Paris. D. P. 67. 2. 41.—*Contră.* Laurent, *op. cit.*, V, 263.

(10) Și fiind-că vorbim de poligamie, vom menționa că, în Rusia, un musulman ar putea să aibă mai multe femei legitime, cu toate că legea rusească nu admite poligamia. Veđi I. S. Berdnikow, prof. la facultatea din Kazan, *Drept canonic*, p. 186 a trad. S. Balănescu, episcopul Hușilor (Bucur., 1892).

(11) C. Galatz, 30 Maiu 1897. *C. Judiciar* din 1897, No. 27.

(12) Cpr. art. 4 și 34 din Codul austriac. Aceste dispoziții aplică austriacului pretutinde legea austriacă (art. 4), iar străinului legea domiciliului, sau acea a locului lui de naș-

civilă a persoanelor ar atârna de legea domiciliului lor, este părăsită și nu mai poate fi admisă astăzi de cât în privința acelor persoane care nu au nici o naționalitate și sunt străine peste tot locul, precum sunt, la noi, Ovreii pământeni⁽¹³⁾.

«Când o persoană nu aparține nici unui Stat, dice art. 29 din legea germană suscitată, de la 18 Aug. 1896, raporturile sale juridice se judecă după legile Statului căruia acea persoană a aparținut în ultimul loc, și dacă ea n'a aparținut nici unui Stat, după legile țării în care ea își are sau a avut domiciliul ori reședința»⁽¹⁴⁾. Tot în acest sens se exprimă și rezoluția Institutului de drept internațional de la Oxford⁽¹⁵⁾.

Am vădit că, după principiile dreptului internațional, capacitatea gerantului este cărmuită de legea sa națională. În cât privește pe proprietar sau stăpân, a cărui afaceri au fost bine administrate, el va fi în tot-deauna obligat către gerant, ori care ar fi naționalitatea și legea sa personală, pentru că altfel el s'ar înavuți în detrimentul acestui din urmă.

În cât privește efectele gestiunii de afaceri în raporturile internaționale, se vor aplica în genere regulile de la mandat.

Dacă ambele părți, adică atât gerantul cât și proprietarul, aparțin aceleiaș naționalități, se va aplica, fără nici o dificultate, legea comună ambelor părți, pe care ele sunt presupuse a o cunoaște și la care s'au referit cu bună samă⁽¹⁶⁾: «Quasi-

tere, dacă nu are domiciliu real (art. 34). Chestiunea ar părea deci să fie definitiv curmată prin textele de mai sus; ei bine, cu toate acestea, ea este controversată, căci, pe când Unger (*System des österreichischen allgemeinen Privatrechts*, I, p. 163 urm.), aplică aceste texte în mod riguros, dicând că legiuitorul a stabilit o deosebire de principii între situațiunea străinului din Austria și cea a Austriacului din străinătate; Zeiller (*Commentar über das allgem. bürgerl. Gesetzbuch*, I, p. 45), Stubenrauch (*Commentar zum österreichischen allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche*, ed. Schuster, Schreiber und Kalus din 1897), Vesque von Püttlingen (*Handbuch des in Österreich-Ungarn geltenden internationalen Privatrechts*), Winiwarter și alții, susțin că și străinul trebuie să fie cărmuit în Austria de legea sa națională, ear nu de cea a domiciliului său. Cpr. asupra acestei controversă din Codul austriac, Asser et Rivier (trad. Schina), p. 57, n. 3. Weiss, *op. cit.*, p. 312. Pand. fr., *Adoption*, 728.

⁽¹³⁾ Cpr. Pand., fr., *V^o Adoption*, 729. Laurent, I, 87. C. Bruxelles, 29 Dechem. 1877. *Journ. de droit intern. privé*, anul 1881, p. 102.

⁽¹⁴⁾ «Gehört eine Person keinem Staate an, so werden ihre Rechtsverhältnisse, soweit die Gesetze des Staates, dem eine Person angehört, für massgebend erklärt sind, nach den Gesetzen des Staates beurtheilt, dem die Person zuletzt angehört hat, und, wenn sie auch früher einem Staate nicht angehört hat, nach den Gesetzen des Staates, in welchem sie ihren Wohnsitz und in Ermangelung eines Wohnsitzes ihren Anenthalt hat oder zu der massgebenden Zeit gehabt hat».

⁽¹⁵⁾ Veđi Asser et Rivier, *op. cit.*, p. 53, *ad notam*.

⁽¹⁶⁾ Cpr. Pand. fr., *Gest. d'affaires*, 443. Despagnet, *op. cit.*, p. 628. Laurent, *Dr. internat.*, VIII, 4 și *Avant-projet de révision*, I, p. 110. Weiss, *op. cit.*, p. 646.

contractele sunt cărmuite de legea personală a părților, dacă ele au aceiaș naționalitate, și de legea locului în care quasi contractul s'a format, dacă ele aparțin la națiuni deosebite», dice art. 17 din Ante-proiectul de revizuire a lui Laurent⁽¹⁷⁾.

Dacă părțile aparțin la două naționalități deosebite, ne mai fiind nici o rațiune de a se aplica o lege cu preferență celei-lalte, tot prin analogia regulilor de la mandat, se va aplica legea locului în care quasi-contractul s'a format, adică unde afacerea a fost gerată⁽¹⁸⁾.

S'ar putea însă aplica, dacă aceasta a fost voința părților, legea locului unde quasi-contractul urmează a fi executat⁽¹⁹⁾.

Ce trebuie să decidem în caz când o corabie ar fi fost salvată pe mare (*quasi-contrat de sauvetage*)? Suma cuvenită vasului care a venit în ajutor se va determina după legea locului (*lex loci*) unde faptul s'a produs, ori care ar fi naționalitatea vaselor care s'ar găsi în contestațiune. Dacă faptul s'a produs pe mare (*en pleine mer*), se va aplica legea națională a vasului *sauveteur*, fără a se ținea sama de naționalitatea vasului salvat⁽²⁰⁾.

În cât privește prescripția obligațiilor care se nasc din quasi-contractul de gestiune de afaceri, termenul ei se va determina în principiu după legea locului în care afacerea a fost gerată, dacă presupurem că gerantul și proprietarul ar aparține la naționalități deosebite⁽²¹⁾.

Chestiunea competenței tribunalelor române, în privința străinilor, în materie de quasi-contracte, poate să deie loc la oare-care dificultăți.

Ast-fel, se poate cine-va întreba: 1° dacă Românul, creditor a unui străin, în baza unui quasi-contract, poate sau nu să invoace contra acestui din urmă beneficiul competenței excepționale stabilite de art. 13 din C. C., după care străinul, chiar când n'ar avea reședința în România, poate fi tras în judecată înaintea tribunalelor române pentru îndeplinirea obligațiilor *contractate* de dânsul în România sau în țară străină, cu un Român; și 2° dacă străinul, creditor a unui român, în baza unui quasi-contract, poate să tragă pe acest din urmă în jude-

⁽¹⁷⁾ Cpr. art. 9, *in fine*, Cod. italian (disp. preliminar.).

⁽¹⁸⁾ Veđi Laurent, *op. cit.*, VIII, 4, p. 10 și *Avant-projet* I, p. 111, No. 2, *in fine*. Pand. fr., *Gest. d'affaires*, 448, Hespagnet, *op. cit.*, p. 628. Weiss, *op. cit.*, p. 646. Cpr. T. Duc, VIII, 464.

⁽¹⁹⁾ Cpr. Pand. fr., *V^o cit.*, 450. Weiss, *op. cit.* și *loco supra*. *cit.*

⁽²⁰⁾ Cpr. T. Huc, VII, 464. Lyon-Caen et Renault, *Dr. comm.*, VI, 1077 urm.

⁽²¹⁾ Veđi Pand. fr., *V^o cit.*, 450 urm. și distincțiile făcute acolo.

cată înaintea tribunalelor române, conform art. 14 din acelaș Cod ?

În cât privește prima ipoteză, adică aceea în care un Român ar fi creditorul unui străin, în baza unui quasi-contract, nu mai începe îndoială, cu toată controversa ce s'a ridicat asupra acestui punct, că străinul va putea fi tras înaintea tribunalelor române, pentru că, de și art. 13 vorbește de obligațiunii care isviresc din contracte, aceiaș regulă trebuie să se aplice și în casurile în care obligația străinului a luat naștere din un quasi-contract, delict saŭ quasi-delict, întru cât obligațiile nu isviresc numai din contracte, ci și din quasi-contracte, delict saŭ quasi-delict⁽²²⁾, etc., și întru cât motivele care au făcut pe legiutor să deroage în favoarea Românului la regula *actor sequitur forum rei*, înscrisă în art. 58 Pr. civ., sunt aceleași și în un caz și în altul; adică ca creanța ce un Român ar avea contra unui străin să nu devie ilusorie⁽²³⁾, ceea ce s'ar fi întâmplat mai tot-deauna dacă Românul ar fi trebuit să reclame pe străin, conform dreptului comun, la tribunalul domiciliului său din străinătate. Legea neputând să prevadă toate casurile⁽²⁴⁾, vorbește *de eo quod plerumque fit*, adică de contracte, pentru că ele sunt isvorul principal al obligațiilor, dar nu înțelege prin aceasta a exclude cele-late sorginte ale obligațiilor :

«Considerând, zice foarte bine Curtea din Focșani, că, în cât privește argumentul că art. 13 din Codul civil prevede numai obligațiunii născute din un contract, ear nu și obligațiunii născute din un quasi-contract saŭ quasi-delict, acest argument este neîntemeiat, pentru motivul că art. 13 nefăcând o distincțiune restrictivă, ci enunțiând într'un mod generic cuvintele «obligațiunii contractuale», nimic nu autorisă a se restrânge aplicațiunea acestui text numai la obligațiunile născute din contract, de care-ce este recunoscut, în principiu, că obligațiunile se nasc și din quasi-contracte, delict și quasi-delict, și pentru aceste nu se vede ca legiutorul să fi stabilit alt-fel»...⁽²⁵⁾.

⁽²²⁾ «*Obligaciones enim ex contractu sunt, aut quasi ex contractu, aut ex maleficio, aut quasi ex maleficio.*» (Instit. III, 13, § 2). Veđi și Gaius, Instit., III, § 88.

⁽²³⁾ Este însă de observat că dispozițiunea excepțională a art. 13 este criticată de autori. Veđi Laurent, I, 436; Garsonnet, Pr. civ. I, § 175, *ab initio*; A. Weiss, op. cit. p. 729 urm.

⁽²⁴⁾ «Codul de legi nu este cu puțință, dice art. 12 din Codul Calimach, să cuprindă toate pricinile, ci cuprinde numai pe acele ce mai adese ori se întâmplă». «*Neque leges, neque senatusconsulta ita scribi possunt, ut omnes casus, qui quandoque incidere, comprehendantur: sed sufficit et ea que plerumque accidunt, contineri.*» L. 10, Dig., 1, 3, *De legibus*, etc.

⁽²⁵⁾ Veđi Dreptul din 1881, No. 6. Cpr. Cas. fr. și C. Caen, D. P. 72. 1. 293. D. P. 84. 2. 13. Trib. Paris. Pand. Périod. 97, 5. 35. Garsonnet, Pr. civ., I, 175, p. 726, nota 7. Pand.

În cât privește a doua ipoteză, adică aceea în care un străin ar fi creditorul unui Român, în baza unui quasi-contract, vom decide, de asemenea, prin o justă reciprocitate, că Românul fie de origină, fie împământenit⁽²⁶⁾, va putea fi tras înaintea tribun. române atât pentru obligațiile contractate de dânsul către un străin, cât și pentru acele care ar resulta din un quasi-contract, delict saŭ quasi-delict. Ar fi straniu, în adevăr, ca străinul în a căruia afaceri s'a amestecat un Român fără știrea lui, să fie lipsit de dreptul de a reclama pe gerantul român înaintea tribunalelor țarei⁽²⁷⁾.

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, Secțiua I

Audiența de la 13 Octombrie 1899

Președenția D-lui G. C. ȘIȘMAN, Prim-Președinte

Gh. Mărzescu, Profira A. Botez, Natalia Codreanu, Maria Roman, Vasilache G. Lăzăroiu, Marghioala P. Neagu, Tina D. Mărzescu, Maria D. Mărzescu, Sultana G. Lazăr și Gh. D. Mărzescu cu Sevastița Mărzescu

Decisînea civilă 170

Dovedirea gradului de rudenie.—Proba testimonială.—Cerere în subsidiar de noui martori.

1. Gradul de rudenie se poate dovedi cu martori, când e vorba de o petițiune de hereditate.
2. Când în subsidiar se cere un nou supliment de martori pentru dovedirea gradului de rudenie, Curtea

fr., Gest. d'affaires, 459. Weiss, op. cit., p. 744 urm. Massé. Dr. comm., I, 686. Gerbaut, De la compét. des trib. fr. p. l'égard des étrangers en matière civile et commerciale (Nancy, 1882), p. 240 urm. Fœlix-Demangeat, Dr. internat., I, 175, p. 359. L. Durand, op. cit., p. 448 urm. Aubry et Rau, VIII, § 748 bis, p. 137, text și nota 5. Demolombe, I, 250. Vincent et Pénaud, op. cit., V^o Compét. en matière civile, 86, p. 239. Bioche, Dictionn. de procéd. civile, V^o Etranger, 31 urm. Marcadé, I, 139. Demante, I, 29 bis II. Valette sur Proudhon, Tr. sur l'état des personnes, I, p. 159, nota a. Bonfils, Compét. des trib. fr. à l'égard des étrangers, 71. Renault, în Sirey anul 1877. I, 97. — Contră. C. Paris, 5 Iunie 1829 (decisîe casată), Répert. Dalloz, Dr. civ., 138, n. 1. Veđi în acest din urmă sens și o consultație a lui Crémieux, în Sirey, 43. 1. 15.

⁽²⁶⁾ Străinul devenit român prin împământenire ar fi justiabil de trib. române, chiar pentru obligațiunii anterioare împământenirei sale, pentru că competența tribun. se regulează după poziția actuală a părîtului, ear nu după natura primitivă a creanței. Cas. fr. D. P. 67. 1. 308. Demolombe, I, 253. Aubry et Rau, VIII, § 748 bis, p. 143. Massé-Vergé, I, § 62, p. 84, n. 7 *in fine*, etc. — Și *vice-versa*, străinul naturalizat român va putea, ca și Românul de origină, să cheme pe un străin înaintea tribun. române (art. 13 C. C.), chiar dacă reclamantul străin n'ar fi devenit Român de cât în urma obligațiunei a cărei executare se urmărește. Veđi Fœlix-Demangeat, op. cit., I, p. 176, p. 363. Zacharie (ed. Massé-Vergé), I, p. 84. C. Paris. D. P. 64. 2. 102.—*Contră.* Masés-Vergé, loco supra cit., nota 7. Massé, Dr. comm., I, 682 (ed. a 2-a). Cpr. și C. Paris. D. P. 48. 2. 49.

⁽²⁷⁾ Pand. fr. Gest. d'affaires, 460. Weiss, op. cit., p. 745. Vincent et Pénaud, op. și V^o cit. 204. — *Contră.* Demante et Colmet de Santerre, I, 29 bis II, care aplică în specie regula comună: *actor sequitur forum rei* (art. 58 Pr. civ.).

poate respinge această cerere, ținând seamă de numărul însemnat al martorilor audiați la prima instanță și mai cu seamă de împrejurarea că s'a renunțat deja la ascultarea unora dintr'înșii.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați Victor Macri și Georgescu în susținerea apelurilor ; și

Pe d-nii avocați I. Poenaru-Bordea și Virgil Poenaru din partea intimată Sevastița Mârzescu în combateri.

Deliberând,

Având în vedere apelurile făcute de o parte de George Mârzea, Profira A. Botez, Natalia Codreanu și Maria Roman și de altă parte de Vasilache G. Lăzăroiu, Marghioala P. Neagu, Tinca D. Mârzescu, Maria D. Mârzescu, Sultana G. Lazăr și Gh. D. Mârzescu contra sentinței Trib. Brăila No. 336 din anul 1896, apeluri conexe prin procesul-verbal No. 1376 din anul 1897 ;

Ascultând părțile prezente în concluziuni ;

Având în vedere că prin menționata sentință, tribunalul a respins ca ne fondată acțiunea principală intentată de apelanții, George Mârzescu, Profira A. Botez, Natalia Codreanu și Maria Roman contra Sevastiței Mârzescu și ca nesustenută intervenția introdusă de Vasilache Gh. Lăzăroiu, Marghioala V. Neagu, Tinca D. Mârzescu, Maria D. Mârzescu, Sultana Gh. Lazăr și Gh. D. Mârzescu care aveau de scop a li se recunoaste judecătorește calitatea de rude cu def. Mihail Mârzescu și vocațiunea lor la succesiunea acestuia și a se obliga intimata Sevastița Mârzescu, soția decedatului Mihail G. Mârzescu, ca să le predea averea mobilă și imobilă rămasă pe urma decedatului cu venitul lui din ziua morții acestuia, avere anume arătată în inventarul făcut de trib. Brăila la 15 Iunie 1891 ;

Având în vedere că este necontestat în fapt că Mihail Mârzescu a încetat din viață în anul 1891 Iunie 7 în comuna Jugureanu, plasa Balta, jud. Brăila ; că succesiunea lui s'a declarat la trib. Brăila și că în urma cererii făcută de Sevastița Mârzescu soția decedatului acel tribunal a trimiso în posesiunea averii de succesiune lăsată de numitul de oare-ce dânsa a probat cu martori pe cale grațioasă că pe urma def. n'au rămas alte rude în grad succesibil ;

Având în vedere că apelanții Vasilache G. Lăzăroiu, Marghioala P. Neagu, Tinca D. Mârzescu, Sultana G. Lazăr și Gh. D. Mârzescu, susțin că intimata Sevastița Mârzescu pe nedrept a fost pusă în posesiunea succesiunii soțului său Căpitan Mihail Mârzescu, pe cât timp dânsii fiind rude cu def. succesiunea le revenea lor ;

Având în vedere că numiții pretind că, autorii lor descind din vătaful Nicolae sin Mârzea, care a domiciliat în com. Vălenii, plaiul Teleajenul, jud. Prahova, arătând că acest vătaf Mârzea a lăsat patru fii și anume Gheorghe, Nicolae, Dinu și Stana ; că Gheorghe a avut fii pe Mihail G. Mârzescu a cărui succesiune se discută și Ion mort fără descendenți iar Nicolae a încetat din viață fără moștenitori ; Dinu a avut moștenitori pe Dumitrache, Tinca și Maria, și că Dumitrache murind a lăsat pe fiul său Ghiță și în fine, de la Stana a rămas doi copii : Sultana și Marcu care

murind a lăsat cea întâiu pe fiul său Vasile, iar cel din urmă pe Marghioala, cu alte cuvinte dânsii se cred autorizați a reclama această succesiune, unii cu drepturile părinților lor Marcu și Sultana fii Stanei Mârzea și alții cu ale lui Dinu Mârzea, ambii fii ai lui Vătafu Mârzea și frați cu Gheorghe Mârzea pretinsul părinte al lui Mihail Mârzescu ;

Având în vedere că acești apelanți pentru a stabili gradul lor de înrudire cu def. Mihail Mârzescu așa cum îl susțin, se servesc de martorii care au fost propuși și ascultați de trib., de patru scrisori din care trei adresate M. Mârzescu, iar a patra de Sevastița Mârzescu în urma morții soțului ei lui Bolteanu din com. Văleni — unul din martori, — de o copie de pe cartea Domnului Alexandru Ion Ipsilante din Martie 1778, o copie după înscrisul lui Nicolae sin Mârzea vătaf, din 1 August 1838, precum și de alte acte și extracte după acte de naștere, căsătorie și moarte ;

Considerând că în specie pe lângă că unii din autorii apelanților sunt născuți sub imperiul legii vechi, unde proba testimonială era permisă chiar pentru dovedirea filiațiunei, dar apoi aici fiind vorba de o petițiune de hereditate și de dovedirea gradului de rudenie, iar nu a filiațiunei legitime, dovada cu martori este admisibilă ;

Considerând că martorii principali din depunerile cărora apelanții cred că reese cu certitudine calitatea lor de rude cu def. Căpitan Mihail Mârzescu sunt : Tudor Gligore, Enuța Craioveanu, Enuța Stănculescu, I. Bolteanu și Vasile Ionescu ;

Considerând că dintre acești martori Tudor Grigore, Enuța Craioveanu și Enuța Stănculescu, afirmă prin depunerile lor că, vătaful Mârzea locuitor din com. Văleni de Munte a avut patru fii : Gheorghe, Nicolae, Dinu și Stana și că Gheorghe a avut la rëndul lui de fii pe : Mihail Mârzea, iar cei-l'alți trei fii au avut ca descendenți pe cele-l'alte persoane arătate de apelanți ; că Gheorghe Mârzea spre a scăpa de armată a plecat din com. Văleni de Munte cu nevasta și copilul său Mihail în vârstă de 12 ani, lăsându-și casa în administrarea fraților săi, că de atunci nu s'a mai știut ce s'a făcut și că tocmai după 8-10 ani s'a reîntors în comună cu soția lui, spunând că pe băiatul său Mihail l'a luat în miliție ; că n'a stat în sat de cât vre-o 3-4 zile reîntorcându-se la fiul său care avea moșie la Jugureni, unde a stat până la moartea lui ; Că martorii Tudor Grigore și Bolteanu mai afirmă că, cu opt ani în urmă de data când au fost ascultați, adică cam pe la anul 1888, Căpitanul Mihail Mârzescu a venit în com. Vălenii de Munte ca să angajeze muncitori ; Că a tras în gazdă la martorul Ion Bolteanu și că pe când se afla acolo numitul Mârzescu, fără să fie provocat de nimeni ar fi spus martorului Tudor Grigore că, neamurile lui au fost cismari din comuna Văleni de Munte și a fost botezați la biserica Beri-voești, iar martorul Bolteanu, declară că, în acea ocazie, căpitanul Mârzescu nu s'a dus la veri-o rudenie a sa din Văleni, dar i-ar fi spus că tata moșului său se numea vătaful Mârzea și în fine martorul Ionescu, mai spune că, în anul 1870, pe când Căpitanul Mârzea se afla ca membru în comisiunea interimară a com. Brăila, martorul găsindu-se

în localul Primăriei cu ocazia unei licitații, numitul Mârzea auzind că martorul este din Ploești, a spus că și dânsul e de loc din Văleni de Munte;

Considerând mai întâiu că, nu se pare de loc apropiată de adevăr arătarea martorilor că, Gheorghe Mârzescu a părăsit comuna Văleni de Munte, de teamă de a nu fi luat în armată, când chiar din arătările acelor martori reese că, la acea epocă fiul său Mihail avea vârsta de 12 ani și că prin urmare Gh. Mârzescu trebuia să fie de 33 ani, dacă admitem că, dânsul a dobândit ertarea vârstei ca să se poată căsători la 20 ani art. 1 și 7, partea I, cap. III din Codul Caragea;

Că de asemenea este neadmisibil ca numitul să și lase casa și avutul său, să nu se mai intereseze de loc, opt sau zece ani și tocmai după un așa de lung timp să se întoarcă în comună numai 3-4 zile și apoi să se reîntoarcă din nou la fiul său care era luat în armată și avea în același timp și moșia Jugureni, de unde n'a mai revenit până la moartea lui;

Că dacă într'adevăr Mihail Mârzescu la plecarea părintelui său Gheorghe din comuna Vălenii de Munte, în etate de 12 ani, apoi după 8 ani, când tatăl lui s'a reîntors în Vălenii de Munte și a comunicat că fiul său a fost luat în armată, numitul Mihail, trebuia să fie abia de 20 ani, și este neexplicabil, cum la acea etate, când nici nu era major a putut să cumpere în numele său moșia Jugureni, cu preț de 1500 galbeni, când singura avere a lui Gh. Mârzea, era pe atunci numai casa lăsată în comuna Vălenii de Munte;

Că afară de aceasta, dacă Gheorghe Mârzea și femeia lui a stat până la moarte la pretinsul lor fiu Mihail Mârzescu la moșia Jugureanu, ar fi fost lesne apelanților să poată stabili acest lucru cu martori din acea comună, ceia-ce n'a făcut;

Considerând apoi că, din copia liberată de Direcțiunea Arhivelor Statului din dosarul Inspectoriei de grăniceri rezultă că Mihail Mârzescu, a intrat în armata română ca soldat în anul 1845 Ianuarie 26, iar din extractul de pe actul de naștere No. 18/1843, atestat de Primarul comunei Vălenii de Munte, se constată că, în anul 1843 Octombrie 2, Gheorghe Mârzea, cismar și soția sa Maria, locuia în comuna Văleni și că acesta din urmă a născut un fiu numit Ion;

Că prin urmare, din aceste acte se vede până la evidență că arătările martorilor că Gh. Mârzea a avut numai un singur fiu pe Mihail, că el fuge din comună de 8 ani și nu s'a mai întors de cât o singură dată numai pentru 3-4 zile, sunt cu desăvârșire neexacte;

Considerând că din depunerile martorilor invocați de Sevastița Mârzescu și anume: Hristache Suliote, martor care a fost propus și de apelanți, Lambru Grigorescu, Mihalache Dumitriu, Moise Păltineanu și Ion Protopopescu, reese că Căpitanul Mihail Mârzescu care stătea în contact și chiar în raporturi de prietenie cu unii din acești martori, tot-d'auna le spunea că el este viță de boer din Oltenia, că nu are alte rude de cât un frate în armata rusească, care a și murit, fără să spună vre-o altă comună în care s'a născut și părinții din care descinde;

Considerând că, declarațiunile acestor martori probează că Căpitanul Mârzescu n'avea rude, și că se pre-

tindea a fi viță de boer, iar nu fiu de cismar, și că nici unuia din prietenii lui n'a arătat în mod precis locul său de origină;

Că dacă Căpitanul Mârzescu, n'a comunicat nici odată prietenilor și cunoștințelor sale localitatea în care s'a născut și numele părinților săi, și dacă interesul lui era de a nu destăinui nimănui origina sa, atunci este nerațional a crede că dânsul în mod spontan și a putut face cunoscut acest fapt martorilor Tudor și Bolteanu și mai cu seamă martorului Ionescu, chiar în localul Primăriei com. Brăila;

Că de asemenea nu se poate concepe că Mihail Mârzescu să recunoască în fața acestor martori, că este născut în comuna Văleni și că, face parte din familia Mârzeștilor stabiliți acolo, și cu toate acestea să meargă în acea comună, să nu tragă în gazdă la rudele sale, și nici cel puțin să se pună în contact cu vre-una din ele;

Considerând că din depunerea martorului Bolteanu, mai rezultă că Căpitanul Mihail Mârzescu, se dusesse în comuna Vălenii ca să angajeze oameni la muncă pentru moșia lui, și că în acest scop a însărcinat pe acest martor, căruia i-a încredințat și o sumă de 1360 lei;

Că și din acest fapt se vede, că este neadmisibil că numitul știa în adevăr că rudele sale sunt în acea comună să nu ceară acest serviciu vre-unuia din ele, și să caute a le interesa pe aceste rude cu plata pe care trebuia să o dea lui Bolteanu în schimbul acestor servicii;

Că în definitiv, spre a se vedea și mai bine valoarea martorilor cari au depus în cauză este necesar a arăta că la prima instanță a figurat ca intervenienți alături de apelanți Gh. Stoica, tutorele minorilor săi fi și Bărbulescu, care de asemenea se pretindeau rude cu def. Mihail Mârzescu și că aceștia au produs martori care au afirmat că numitul Mârzescu era fiul lui Anghel Cavafu din Ploești;

Că astăzi chiar unul din avocații apelanților, nu contestă că, și sus zisii intervenienți ar fi rude în linie maternă cu def. Mihail Mârzescu și dacă acest fapt ar fi adevărat, atunci față cu probele administrate ar urma că M. Mârzescu să fi fost și fiul lui Gheorghe Mârzescu din com. Vălenii de Munte și fiul lui Anghel Cavafu din Ploești;

Că prin urmare, din cele expuse până aici, se vede în mod neîndoelnic, că arătările martorilor invocați de apelanți sunt cu desăvârșire neexacte și în contradicție cu realitatea faptelor, așa că Curtea nu poate să și facă din ele convingerea că M. Mârzescu a fost fiul lui Gheorghe Mârzescu;

Că scrisorile de care apelanții se servă, nu dovedesc alt ceva de cât că Căpitanul M. Mârzescu a fost în raporturi de afaceri cu martorul Bolteanu, care-l procura muncitori la moșie și oameni de serviciu, iar după moartea lui Mârzescu, soția sa Sevastița a căutat să lichideze pretențiunea ce Bolteanu avea din aceste raporturi;

Că odată stabilit că Mihail Mârzescu nu era fiul lui Gheorghe Mârzea, rămâne fără interes a se discuta celelalte acte și extracte de pe actele stărei civile, spre

a dovedi că, în com. Văleni de Munte a existat vătăful Nicolae sin Mârzea și legătura de rudenie a apelanților cu acesta și cu Gheorghe Mârzea;

Considerând în fine că, apelanții în subsidiar, au cerut a li se încuviința noi martori, spre a dovedi calitatea de rude cu def. Căpit. Mihail Mârzescu;

Considerând că ori de câte ori se invoacă o probă în mod subsidiar, admisibilitatea ei este lăsată la aprecierea judecăței;

Că în specie, Curtea, ținând seamă de numărul martorilor, care au fost propuși de apelanți la trib., cum și de împrejurarea că, apelanții au renunțat la prima instanță la unii din martorii propuși de dênșii, și care erau prezenți, cum aceasta rezultă din procesul verbal No. 1655 din 17 Febr. 1896, găsește inutil a mai admite și alți martori, și prin urmare cată să respingă acest apel ca nefondat;

Considerând că în ce privește apelul făcut de Gh. Mârzescu, Profira A. Botez, Natalia Codreanu și Maria Roman, de oare-ce dênșii au avut cunoștința de termenul de astăzi și nu s'au prezentat spre a'l susține, Curtea după cererea intimăteii și conform art. 149 Pr. civ. urmează a respinge acest apel ca nesuștinut;

Având în vedere și art. 140 și 146 Pr. civ.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge apelurile, etc.

(ss) G. C. Șisman, V. Râmnicănu, G. Tanoviceanu, G. Stoicescu, Fr. Papp, D. G. Taslăoanu.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, Secția II-a

Audiența de la 14 Ianuarie 1900

Președenția D-lui C. D. BILDIRESCU, Președinte

Epitropia Bisericeii Sf. Nicolae cu Moștenitorii defunctului I. N. Titulescu

Autentificarea actelor.—Act autentificat la o comună rurală.—Contrasemnarea procesului-verbal de autentificare de către o persoană ca ajutor de notar.—Nulitate.—(Art. 11 din legea autent. actelor).

Mandat.—Procură nelegalisată.—Apel făcut în baza unei asemenea procuri.—Nulitate.—Ratificare.—Când se poate ratifica.—(Art. 94 și 402 Proc. civ.).

Urmărire imobiliară.—Tablou de distribuirea prețului.—Contestație.—Apel.—Termen.—(Art. 402 și 453 Proc. civ.).

1) Asemănat art. 11 din legea autentificării actelor, procesul-verbal de autentificarea actelor ce se fac prin primăriile comunelor rurale, urmează să fie contrasemnate de notar, sub pedeapsă de nulitate.

Ast-fel o procură a cărei autentificare s'a făcut de primăria unei comune rurale și procesul-verbal de autentificare a fost contrasemnat de o persoană ca ajutor de notar, este nulă, întru cât legea comunală nu prevede asemenea funcționari cari să înlocuiască pe notar când acesta ar fi nevoit a se absentă.

2) Apelul făcut de un mandatar a cărui procură nu a fost legalisată, este nul și nu poate fi ratificat de parte saă de mandatar în baza unei procuri în regulă de cât în intrul termenului de apel.

3) Legiuitorul, în materie de vânzări imobiliare, nu a desipt nici un termen pentru apelul sentințelor

pronunțate asupra contestațiilor la tabloul de distribuirea prețului provenit din aceste vânzări, cum a făcut la vânzarea mobilelor, ast-fel că termenul de apel pentru aceste sentințe este supus dreptului comun privitor pentru contestații, și care este de o lună de zile de la pronunțare.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de către Epitropia Bisericeii cu hramul Sf. Nicolae din cătunul Ungurei, comuna Titulești, districtul Olt prin procuratorul d. avocat Ștefan Dumitrescu, contra sentinței civile a trib. Olt cu No. 272 din 21 Iunie 1897, dată asupra contestației făcută de numita Epitropie la tabloul de distribuția prețului rezultat din vânzarea a 250 pogoane pământ, fosta proprietate a defunctului I. N. Titulescu, reprezentat astă-zî prin intimatele Maria Titulescu, tutoarea minorilor numitului defunct;

Considerând că, după dispozițiunile art. 11 din legea autentificării actelor, procesele-verbale de autentificarea actelor care se fac la primărie, urmează să fie contrasemnate de notar sub pedeapsă de nulitate;

Considerând că, în specie, procesul-verbal cu No. 94, încheiat de primarul comunei Titulești, din județul Olt, în ziua de 14 Februarie 1897, prin care se autentifică procura prezentată astă-zî Curței de d. Dumitrescu, procuratorul părții apelante, este contrasemnat de C. Nicolescu, ca ajutor de notar, și cum legea comunală nu prevede asemenea funcționari, cari să înlocuiască pe notar, când acesta este nevoit a absentă, în asemenea cas, șa procura urmează a se anula;

Pentru aceste motive, anulează procura autentificată de primarul comunei Titulești sub No. 94/97, și dispune ca șa procura să se atașeze la dosar;

Având în vedere obiecțiunea intimaților prin care se tinde a se respinge apelul ca făcut de o persoană lipsită de calitatea de a'l face;

Considerând că contra acestei obiecțiuni, apelantul a invocat că, deși legalizarea procuri s'a anulat de Curte, totuși procura prezentată este valabilă ca act sub semnătură privată și având dată certă, și deci, constatându-se printr'ênsa un mandat de a face apel, apoi nu mai este necesară nici o ratificare, fiind de ajuns constatarea existenței mandatului; — și că chiar de s'ar considera că nu este de ajuns actul constat pentru constatarea mandatului, totuși este în termen astăzi de a ratifica apelul făcut în virtutea aceluși act incomplet, de oare ce termenul de apel în contra acestei sentințe fiind de 15 zile de la data primirei copieii, apoi astăzi este în lăuntru termenului de apel, nefiindu'i comunicată menționata hotărîre;

Considerând că, astfel fiind, cată să examinăm mai întei cestiunea dacă se poate face apel cu o procură nelegalisată;

Considerând că, din dispozițiunile clare ale art. 94 Pr. civ. rezultă că o persoană se poate înfățișa în justiție printr'un mandatar, însă acesta trebuie să aibă un mandat constat printr'un act legalisat;

Că ast-fel dar, dacă actul nu este legalisat, mandat nu există, și un asemenea mandatar cu un mandat nelegalisat nu poate invoca în justiție, pentru dove-

direa existenței mandatului său, alt act sau alte fapte din care ar putea rezulta, căci legiuitorul arată forma sub care el trebuie să fie format ;

Considerând că dacă s'ar admite ca o persoană să se prezinte pentru alta în justiție, de exemplu, prin un mandat tacit sau cu un mandat constatat prin un alt act de cât acel prevăzut de art. 94 Pr. civ., apoi am ajunge la acest rezultat că eficacitatea hotărârilor ce s'ar pronunța ar depinde de dovedirea existenței mandatului care s'ar putea nega ;

Considerând că obiecțiunea ce se mai face că art. 94 Pr. civ., e relativ numai la judecarea cauzelor, iar nici de cum la formarea actelor în justiție, este nefundată, de oare ce atât pentru formarea actelor în justiție în numele unei alte persoane, precum și pentru prezentarea în locul ei spre a se judeca, nu se înțelege că ar exista vre o diferență de cât acea că la formarea actelor lucrează în mod scris, iar la judecare în mod oral, ceea ce nu face ca o formă de mandat să se ceară pentru una și alta pentru cea-laltă ;

Considerând că, pe lângă această, când se prezintă un act în justiție, el este judecat chiar în momentul prezentării lui, căci alt-fel nici nu s'ar putea explica retroactivitatea hotărârilor judecătorești, și prin urmare, actul fiind judecat la prezentarea lui, art. 94 este aplicabil în specie ;

Că ast-fel fiind, procura prezentată de d. Ștefan Dimitrescu nefiind legalizată conform cerințelor art. 94 Pr. civ., apoi dânsul nu putea face apel în numele Epitropiei bisericești Sf. Nicolae din cătunul Ungurei, comuna Titulești, districtul Olt ;

Considerând că, prin procura prezentată astăzi, d. Ștefan Dimitrescu voinde a ratifica apelul făcut în baza primei procuri nelegalizată, această ratificare este tardivă, de oare ce nu este făcută în lăuntru termenului de apel prevăzut de art. 402 Pr. civ. ;

Considerând că toate alegațiunile ce invoacă apelantul pentru a dovedi că termenul de apel este de 15 zile de la comunicarea sentinței, sunt nefundate, de oare ce art. 453 Pr. civ. este privitor la vânzările mobiliare, și în specie, avem o vânzare imobiliară, deci sunt inaplicabile dispozițiunile art. 453 Pr. civ. ;

Considerând că legiuitorul în materie de vânzări imobiliare nu a defipt nici un termen pentru apelul sentințelor pronunțate asupra contestațiunilor la tabloul de distribuirea prețului provenit din aceste vânzări, cum a făcut la acea a mobilelor, ast-fel că termenul de apel pentru aceste sentințe este supus dreptului comun privitor pentru contestațiuni, și care este de o lună de zile de la pronunțare, conform art. 402 Pr. civ. ;

Că, de asemenea, interpretarea pe care o face apelantul textelor art. 576, 402 și 453 Pr. civ. vizând adnotațiunile de sub aceste texte, nu are nici un efect juridic, de oare-ce adnotațiunile nu sunt făcute de legiuitor, ci de interpretatori, care nu au efect de lege ⁽¹⁾ ;

(1) Considerentul de față ar fi putut foarte bine să nu figureze în decisiunea Curței, înțelegându-se de la sine că adnotațiunile care se găsesc în diferitele colecțiuni de legiuiri nu sunt ale legiuitorului. Numai notele din Codul Calimach și chiar rubricile marginale sunt ale legiuitorului și prin urmare au putere de lege.

Considerând dar că termenul de apel în contra sentinței tribunalului Olt cu No. 272/97, fiind de o lună de la pronunțarea ei, astăzi apelantul este tardiv în ratificarea ce face, căci sentința s'a pronunțat la 21 Iunie 1897, iar ratificarea se face astăzi, adică peste o lună de la pronunțare, afară din termenul de apel ;

Pentru aceste motive redactate de d. consilier I. Urdăreanu, Curtea, în majoritate, respinge apelul, etc.

Semnați : G. D. Bildirescu, Plopușoreanu, I. Urdăreanu.

Opiniune

Având în vedere că d. avocat Ștefan Dumitrescu, în baza procurii autentificate sub No. 94/97 de primăria comunei Titulești din Olt, în numele mandanților săi, epitropi ai bisericești din cătunul Ungurei, a făcut apel contra sentinței Trib. Olt No. 272/97 ;

Având în vedere că această Curte la înfățișarea precedentă, prin încheierea sa cu No. 1343/97, găsind că procesul verbal de autentificarea menționatei procuri era rău făcut, l'a anulat pentru viciul de forme și azi de intimați se ridică incidentul că apelul este rău făcut de mandatar ;

Considerând că legea autenticilor, prin art. 22 ne spune că actul nul ca act autentic pentru vre un viciu său lipsă de forme, valorează ca act sub semnătură privată legalizat, sau ca act cu dată certă, sau ca început de dovadă scrisă ;

Că acest text este în perfectă concordanță cu art. 1172 C. civ., care spune că actul care nu poate fi autentic din cauza necompetinței sau a incapacității funcționarului, sau din lipse de forme, este valabil ca scriptură sub semnătură privată, dacă s'a iscălit de părți ;

Că legiuitorul, atât în art. 22 din legea autenticilor, cât și în art. 1172 C. civ., n'a lăsat ca actul să fie cu desăvârșire nul, căci nu putea să pedepsească pe părți din cauza viciurilor de forme făcute de funcționarul care autentifică actul ;

Că dar, în specie, procura dată de epitropi d-lui avocat Dumitrescu, de și s'a anulat ca procură autentică, însă ea a rămas ca procură sub semnătură privată legalizată sau ca act cu dată certă, după dispozițiunile art. 22 din legea autenticilor, fiind-că dânsa se vede iscălită cu propriile semnături ale epitropilor mandanți, așa că sunt indeplinite și cerințele art. 1172 C. civ., care prevede că actul este valabil dacă s'a iscălit de părți ; și fiind-că legea de procedură civilă, la titlul II, despre cereri, prin art. 66 și urm. ne spunând că cererea trebuie introdusă prin mandatar cu procură autentică, bine d. avocat Ștefan Dumitrescu a făcut apelul, căci el este introdus la 7 Iulie 1897, adică înainte de a expira una lună de la data sentinței tribunalului, care este 21 Iunie 1897 ;

Pentru aceste motive sunt de părere că apelul este bine făcut de d. Ștefan Dumitrescu în calitate de mandatar al epitropiei bisericești din comuna Titulești, districtul Olt.

(s) M. Economu.